

УКРАЇНСЬКИЙ
ЦЕНТР
ОЦІНЮВАННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ

НМТ
2026

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

*демонстраційний варіант
правильні відповіді*

Зміст завдань з української
літератури буде відповідати
чинній програмі ЗНО з
української літератури

Завдання 1-25 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

1. Усталена композиція (заспів-заплачка, розповідь із численними відступами та кінцівка-славослів'я) є характерною ознакою

- ☐ А щедрівок
- ☐ Б колядок
- ☐ В балад
- ☐ Г веснянок
- ☐ Д дум

2. У рядках

Усі ідеальні якості державця, воїна сконцентровано в образі київського князя, котрий виголосив «золоте слово», у якому звучить скорбота з приводу роз'єднаності руських земель...

охарактеризовано

- ☐ А Ігоря
- ☐ Б Святослава
- ☐ В Всеволода
- ☐ Г Володимира
- ☐ Д Овлура

3. *«Був чоловік, як і всі люде; тепер же десть тебе вкусила шляхетська муха – і так дворянство у тебе засвербіло»,* – сказано про героя, який

- ☐ А постив дванадцять п'ятниць на рік, щоб не вмерти наглою смертю
- ☐ Б закликав, що не дасть зрубати старого дуба в лісі
- ☐ В вибирав хрещених батьків для ще не народжених онуків
- ☐ Г поїхав до міста, щоб вивчитися в інституті й повернутися в село
- ☐ Д хотів увесь світ звільнити від неправди, але став на стежку злочинця

4. Подорож до Італії та враження від скульптури Мікеланджело надихнули автора на написання твору

- ☐ А «Енеїда»
- ☐ Б «Чорна рада»
- ☐ В «De libertate»
- ☐ Г «Intermezzo»
- ☐ Д «Мойсей»

5. «Чужою смертю я волі купувати не хочу», – говорить Сомко

- ☐ А Петрові Шраменку
- ☐ Б божому чоловіку
- ☐ В Василю Невольнику
- ☐ Г Кирилові Туру
- ☐ Д батькові Пугачу

6. Художні образи поезії Ігоря Калинця

*Це погляд чий,
сестри чи Ваш [...]?
Я пригадав. Той вечір. Ми,
вона і ви. І я надвоє.*

викликають асоціації з твором

- ☐ А «Чого являєшся мені у сні?..»
- ☐ Б «Блакитна Панна»
- ☐ В «Чари ночі»
- ☐ Г «О панно Інно...»
- ☐ Д «Ви знаєте, як липа шелестить...»

7. Вислів зі Старого Завіту

*... Бо в мені Всемогутнього стріли, і їхня отрута п'є духа мого, страхи Божі
шикуються в бій проти мене... Чи дикий осел над травною реве? Чи реве віл, коли
ясла повні?..*

підказав назву

- ☐ А соціально-побутової драми
- ☐ Б історичної повісті
- ☐ В філософської поеми
- ☐ Г соціально-психологічного роману
- ☐ Д історичного роману

8. «Він – нова сила, покликана із сіл до творчої праці. Він – один із тих, що повинні
стати на зміну гнилизні минулого й сміливо будувати майбутнє», – такою бачив
свою місію

- ☐ А Чіпка Варениченко
- ☐ Б Іван Дідух
- ☐ В Мартин Боруля
- ☐ Г Мокій Мазайло
- ☐ Д Степан Радченко

9. *Нема на світі України,
Немає другого Дніпра;
А ви претесь на чужину
Шукати доброго добра, -*

докоряє національній еліті

- ☐ А Григорій Сковорода
- ☐ Б Іван Котляревський
- ☐ В Тарас Шевченко
- ☐ Г Іван Франко
- ☐ Д Леся Українка

10. Прочитайте висловлювання про відомий вам твір, у якому пропущено окремі фрагменти інформації.

Найсильніший, на нашу думку, прикінцевий внутрішній монолог _____, що переходить згодом у вдаваний діалог з _____. Це – згусток крові, болю, радості війна. _____ передає глибоке душевне зворушення ліричного героя, його палку любов, усі нюанси настрою.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- ☐ А возного, Наталкою, Іван Котляревський
- ☐ Б Лукаша, Мавкою, Леся Українка
- ☐ В Чіпки, Галею, Панас Мирний
- ☐ Г Сева, Тайах, Юрій Яновський
- ☐ Д розвідника, Терезою, Олесь Гончар

11. Ключові слова зображення

стосуються твору, написаного на основі

- ☐ А фольклорних матеріалів, зібраних у Криворівні
- ☐ Б народних вірувань про міфічних істот на Волині
- ☐ В історії покріпачення козацької слободи Піски
- ☐ Г подій, що відбувалися в роки Руїни під Ніжином
- ☐ Д вражень від відпочинку в Кононівці

12. Незнищенність особистості з багатим духовним світом, стійкість українського народу й глибока віра в його духовну силу – ідея твору

- ☐ А «Я (Романтика)»
- ☐ Б «Три зозулі з поклоном»
- ☐ В «Модри Камень»
- ☐ Г «Маруся Чурай»
- ☐ Д «Місто»

13. Зуміла зберегти український дух, рідні звичаї, традиції і мову, перебуваючи за тисячі кілометрів від України, родина

- ☐ А Дідухів
- ☐ Б Беркутів
- ☐ В Кайдашів
- ☐ Г Сірків
- ☐ Д Палійчуків

14. У місті на березі Чорного моря відбуваються події твору, героями якого є

- ☐ А Софія, Марта, Ганнуся
- ☐ Б мати, Андрюша, доктор Тагабат
- ☐ В Іван, Марічка, Палагна
- ☐ Г То-Ма-Кі, Богдан, Сев
- ☐ Д Бурунда, Максим, Мирослава

15. Ознаки постмодернізму помітно в рядках

- ☐ А *«Я гашу електрику на монтажному столі, і тоді ми обоє помічаємо, що надворі вечір чи ніч. Директор уже поїхав з фабрики додому. Ми замикаємо монтажну й виходимо на вулицю. На небі зорі південні, блискучі й миготливі. З моря реве вітер».*
- ☐ Б *«Я спав в одязі. В джинсах і розтягнутій футболці. Прокинувшись, ходив кімнатою, перевертав порожні пляшки з-під лимонаду, склянки, банки й попільниці, залиті соусом тарілки, взуття, злісно давив босими ногами яблука, фісташки й жирні фініки, схожі на тарганів».*
- ☐ В *«Я йшов по дорозі, як тоді — в нікуди, а збоку мене брели сторожі моєї душі: доктор і дегенерат. Я дивився в натовп, але я там нічого не бачив».*
- ☐ Г *«Я виходжу з-за клубу, в новенькому дешевому костюмі (три вагони цегли розвантажив з хлопцями-однокурсниками, то й купив) і з чемоданчиком у руці».*
- ☐ Д *«Я не приверженець ні старого села, ні старих людей, ні старовини в цілому. Я син свого часу і весь належу сучасникам своїм».*

Проаналізуйте віршований твір і виконайте завдання 16-20 до нього.

*Де зараз ви, кати мого народу?
Де велич ваша, сила ваша де?
На ясні зорі і на тихі води
Вже чорна ваша злоба не впаде.*

*Народ росте, і множитьься, і діє
Без ваших нагаїв і палаша.
Під сонцем вічності древніє й молодіє
Його жорстока й лагідна душа.*

*Народ мій є! Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить мій народ!
Поцезнуть всі перевертні, й прибуду,
І орди завойовників-заброд!*

*Ви, байстрюки катів осатанілих,
Не забувайте, виродки, ніде:
Народ мій є! В його гарячих жилах
Козацька кров пульсує і гуде!*

Василь Симоненко

16. Автор вірша належить до

- ☐ А київських неокласиків
- ☐ Б «розстріляного відродження»
- ☐ В поетів «празької школи»
- ☐ Г шістдесятників
- ☐ Д постмодерністів

17. Вірш належить до того ж тематичного різновиду лірики, що й твір

- ☐ А «Уривок з поеми»
- ☐ Б «Балада про соняшник»
- ☐ В «Різдво»
- ☐ Г «Блакитна Панна»
- ☐ Д «Чари ночі»

18. Фольклорний образ «На ясні зорі і на тихі води» (перша строфа) є також у творі

- ☐ А «Засвіт встали козаченьки»
- ☐ Б «Чи не той то хміль»
- ☐ В «Ой летіла стріла»
- ☐ Г «Дума про Марусю Богуславку»
- ☐ Д «Віють вітри, віють буйні»

19. Провідним художнім засобом в останній строфі є

- ☐ А антитеза
- ☐ Б порівняння
- ☐ В персоніфікація
- ☐ Г риторичне питання
- ☐ Д риторичне звертання

20. Ідею твору найточніше виражено в рядку

- ☐ А Де зараз ви, кати мого народу?
- ☐ Б Вже чорна ваша злоба не впаде.
- ☐ В Народ мій є! Народ мій завжди буде!
- ☐ Г Пощезнуть всі перевертні й приبلуди...
- ☐ Д Козацька кров пульсує і гуде!

Проаналізуйте уривок прозового твору і виконайте завдання 21-25 до нього.

...Ти повинен бути освіченою людиною. Бо теперішня людина – тільки освічена. Людина – це обов'язок, а не титул (народився — і вже людина). Людина – твориться, самонароджується. Власне, хто Ти є поки що? Кавалок глини сирової, пластичної. Бери цей кавалок в обидві жмені і мни – доти, поки з нього не вийде щось тверде, окреслене, перем'яте. Уяви, що Бог, який творить людей, то Ти є сам. Ти є Бог. Отож, як Бог самого себе, мни свою глину в руках, поки не відчуєш під мозолями кремень. Для цього в Тебе найкращий час – творися ж!..

Щедре серце – дається любов'ю. Великою любов'ю, більшою за Тебе. У Твої літа найголовніше, може, вчитися любити. Вміти любити – то велике вміння. Не знаю, чи є в Тебе дівчина. Коли є (чи – коли буде) – намагайся, щоб вона була вища за Тебе. Тобто щоб Ти дотягався до неї, а не опускався. Коли ж вона надто земна, то вигай її – небесною, і вона стане небесніти. Але краще, щоб у неї було і землі, і неба. Дівчина має надати Тобі змогу – кращати, а не гіршати. Любов – то, може, єдина справжня квітка, подарована людині Богом. Тільки в любові людина розумна. І навіть: що більше, дужче любиш – то розумнішаєш. Інших квіток, кращих за цю, квітку любові, я не знаю...

Василь Стус, з листів до сина

21. Автор уривка належить до

- ☐ А театру корифеїв
- ☐ Б «розстріляного відродження»
- ☐ В поетів «празької школи»
- ☐ Г київських неокласиків
- ☐ Д поетів-дисидентів

22. У першому абзаці уривка батько хоче донести до сина проблему, передану в прислів'ї

- ☐ А Всякий народиться, та не всякий у люди годиться.
- ☐ Б Без гріха життя не проживеш.
- ☐ В Людина не горіх – відразу не розкусиш.
- ☐ Г Людина без Батьківщини, як соловей без гнізда.
- ☐ Д Риба шукає, де глибше, а людина – де краще.

23. З настановами до сина звертається також ліричний герой твору

- ☐ А «Ви знаєте, як липа шелестить...»
- ☐ Б «У теплі дні збирання винограду...»
- ☐ В «Пісня про рушник»
- ☐ Г «Лебеді материнства»
- ☐ Д «Страшні слова, коли вони мовчать...»

24. Провідним художнім засобом першого абзацу є

- ☐ А риторичне звертання
- ☐ Б епіфора
- ☐ В тавтологія
- ☐ Г постійний епітет
- ☐ Д рефрен

25. Ключовими художніми образами уривка є

- ☐ А людина, серце, любов
- ☐ Б обов'язок, титул, Бог
- ☐ В глина, час, дівчина
- ☐ Г руки, мозолі, квітка
- ☐ Д кремінь, земля, небо

У завданнях 26-30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Поєднайте назви (1–4) і (А – Д) творів, що належать до одного жанру.

- 1 «Мартин Боруля»
- 2 «Катерина»
- 3 «Камінний хрест»
- 4 «Пісня про рушник»

- А «Модри Камень»
- Б «Мина Мазайло»
- В «Два кольори»
- Г «Мойсей»
- Д «Місто»

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

27. Поєднайте ім'я (1–4) письменника з уривком (А – Д) його твору.

- 1 Остап Вишня
- 2 Олександр Довженко
- 3 Іван Багряний
- 4 Юрій Яновський

- А «У нас був дід дуже схожий на Бога...»
 Б «Хабаровськ – столиця цілого Далекосхідного краю...»
 В «Тільки й слави, що на вокзалі “Харків” написано...»
 Г «Море – це розпутна красива жінка, яка хвилює більше за всіх цнотливих голубок...»
 Д «Чарівна річка Оскіл... А скільки там диких качок...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Поєднайте назву (1–4) твору з його художніми образами (А – Д).

- 1 «О панно Інно...»
- 2 «Contra spem spero!»
- 3 «О слово рідне! Орле скутий!...»
- 4 «У теплі дні збирання винограду...»

- А ясний сад, лампада, Кіпріда добра
 Б співочий грім, меч, судні дощі
 В сестра, сніги, любові усміх
 Г весна запашина, арабески, пісні голосні
 Д хмари осінні, гора, барвисті квітки

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Установіть відповідність між героїнею (1–4) твору та її словами (А – Д).

- 1 Маруся Кайдашиха
- 2 Галя Гудзь
- 3 Софія Дорошенко
- 4 Горпина Терпилиха

- А «Горенько моє! Це ж, видно, і мені не краща доля судилася: розбишацька дочка – розбишацька й жінка!»
 Б «Мій фах вибагливий, і жадає зараз для себе нестисненої волі... Я потребую спокою, що випливає із замилювання до музики і гармонії у відносинах, передусім – гармонії!»
 В «Три роки вже, як ми по убожеству своєму продали дворик свій на Мазурівці, покинули Полтаву і перейшли сюди жити...»
 Г «Мамо, голубко моя! Я вже давно люблю Миколу, а того судейського тільки раз бачила, не знаю його – і знати не хочу».
 Д «Ти бач, дочко, ти не ходиш до панів, а мене пани й попи просять варити обід, кличуть до себе в покої вечерять, ще й у покоях кладуть спати...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

30. Поєднайте ім'я митця (1–4) з висловлюванням (А – Д) про нього.

- 1 Іван Карпенко-Карий
- 2 Панас Мирний
- 3 Пантелеймон Куліш
- 4 Тарас Шевченко

- А** *«Він був сином мужика і став володарем у царстві духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури... Десять літ він томився під вагою російської солдатської муштри, а для волі Росії зробив більше, ніж десять переможних армій».*
- Б** *«Це була досить на той час смілива думка – дати українською мовою історичний роман, а надто після гоголівського “Тараса Бульби”, і треба сказати, що автор зі свого завдання вийшов досить добре».*
- В** *Письменник показав «ту прірву, у яку затягує людину філософія вседозволеності, “віднімання свого”, винищення світу в ім'я побудови на порожньому місці нового, створеного за уможлядними, утопічними теоріями».*
- Г** *«Він був одним із батьків новочасного українського театру, визначним артистом та при тім великим драматургом, якому рівного не має наша література».*
- Д** *«Він змальовує дорогу древніх євреїв до Ханаану як до їхньої омріяної, Богом обіцяної національної держави і свободи. Це ж очевидна аналогія з українською нацією та її шляхом – шляхом не сорока років, а цілих століть, - до своєї свободи й державності...»*

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

№	Відповідь
1	Д
2	Б
3	В
4	Д
5	Г
6	Г
7	Г
8	Д
9	В
10	Д
11	А
12	Г
13	Г
14	Г
15	Б
16	Г
17	А
18	Г
19	Д
20	В
21	Д
22	А
23	Г
24	В
25	А
26	1–Б, 2–Г, 3–А, 4–В
27	1–Д, 2–А, 3–Б, 4–Г
28	1–В, 2–Д, 3–Б, 4–А
29	1–Д, 2–А, 3–Б, 4–В
30	1–Г, 2–В, 3–Б, 4–А

Все буде
УКРАЇНА

